

PRZEGLĄD CZASOPISM ZAGRANICZNYCH

„Agrar- und Umweltrecht“

Lisa Paar, *Anforderungen an Tierhaltungsanlagen - Fluch oder Segen der neuen TA Luft* (Wymogi dotyczące urządzeń do hodowli zwierząt – przekleństwo czy błogosławieństwo nowego TA Luft), AUR 2017, nr 10, s. 361-370.

Przedmiotem rozważań są niemieckie regulacje w sprawie kontroli zanieczyszczenia powietrza, zwane TA Luft⁵, a w szczególności ich nowelizacja. Kwestia zmiany stanu prawnego w tym zakresie wzbudza obecnie wielkie zainteresowanie w Niemczech. Zmiany nie zostały jeszcze wprowadzone, nie można też przewidzieć, kiedy wejdą w życie. Federalny minister środowiska, ochrony przyrody i bezpieczeństwa reaktorów atomowych stwierdziła, że prace nad projektem trwają, jednak zmian nie uda się wprowadzić w tej kadencji.

Zdaniem Autorki nowy TA Luft, który wejdzie w życie w następnej kadencji (nie można również wykluczyć kolejnych opóźnień), będzie miał znaczny wpływ na funkcjonowanie gospodarstw rolnych. Nowe wymogi rodzić będą również konsekwencje dla rolnictwa. W artykule określono wymogi stawiane gospodarstwom rolnym w obecnym stanie prawnym, a także oczekiwane wymagania dla gospodarstw rolnych po wejściu w życie nowego TA Luft.

Do czasu przyjęcia nowych regulacji stosuje się TA Luft z 2002 r. Zasady w nim zawarte mają istotny wpływ na decyzje organów administracyjnych i orzeczenia sądów. Dotychczasowe orzecznictwo pokazuje, że ze względu na rozwój norm technicznych, wymogi wykraczają poza przepisy TA Luft 2002. Według Autorki wyższe standardy techniczne mogą być w określonych przypadkach egzekwowane niezależnie od przepisów TA Luft. Rolnicy powinni na to zwracać szczególną uwagę. Przewiduje się, że nowy TA Luft będzie zawierał dużą liczbę przepisów, które doprowadzą do zaostreżenia

---

⁵ Technische Anleitung zur Reinhaltung der Luft.

wymogów, zwłaszcza w odniesieniu do urządzeń stosowanych w hodowli zwierząt, oraz zwiększenia obciążeń finansowych. Jak wskazuje Autorka, przedsiębiorstwa rolne muszą przewidzieć konsekwencje nowych rozwiązań TA Luft zarówno z perspektywy prawnej, jak i ekonomicznej.

Karl Friedrich Köhler, *Unfallversicherungsschutz bei landwirtschaftlichen Bau-tätigkeiten* (Ubezpieczenie wypadkowe rolniczych prac budowlanych), AUR 2018, nr 2, s. 46-51.

Autor zauważa, że na płaszczyźnie makroekonomicznej słowa kluczowe „rolnictwo” i „prace budowlane” wiążą się dziś zwykle z dużym wykorzystaniem powierzchni osadniczych, komunikacyjnych i handlowych. Jednak perspektywa makroekonomiczna i społeczno-gospodarcza nie powinna odwracać uwagi od tego, że na poziomie mikroekonomicznym z tymi samymi słowami kluczowymi wiążą się zupełnie inne problemy, m.in. dla rolników indywidualnych.

Niemieckie regulacje prawne przewidują ustawowe ubezpieczenie przedsiębiorstw rolnych od następstw nieszczęśliwych wypadków w działalności budowlanej. Autor wskazuje, że ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w budownictwie rolnym jest niezależne od relacji między prowadzonymi przez rolnika pracami budowlanymi a wielkością jego produkcji rolniczej. Odmienne stanowisko byłoby sprzeczne z powszechnym obecnie poglądem, że sam przedsiębiorca określa, co jest potrzebne i przydatne dla jego działalności. Liczne działania pozarolnicze zostały uznane w orzecznictwie za działalność ubezpieczoną. Zdaniem Autora dla wyjaśnienia wątpliwości w tym zakresie pożądane byłoby przeprowadzenie odpowiednich prac legislacyjnych.

Michael Winkelmüller, Michael Gindler, Gerd Kämmer, *Rechtliche Bewertung der Beihilfefähigkeit von Extensivgrünland am Beispiel des Betriebs „Bunde Wischen e.V.”* (Prawna ocena kwalifikowalności ekstensywnych użytków zielonych na przykładzie „Bunde Wischen e.V.”), AUR 2018, nr 3, s. 82-86.

Punktem wyjścia rozważań jest stwierdzenie, że szerokie wykorzystanie użytków zielonych ma ogromne znaczenie dla zachowania i odtworzenia cennych ekologicznie terenów. Ekstensywne formy użytkowania terenów, takie jak wypas owiec lub bydła, umożliwiają rozwój i zachowanie siedlisk bogatych w gatunki roślin i zwierząt, a tym samym stanowią ważne środki ochrony krajobrazu, przyrody i klimatu. Jednocześnie ekstensywne wykorzystywanie użytków zielonych znajduje się pod znaczną presją ekonomiczną. Wykorzystywanie upraw na potrzeby energetyczne, zmiany strukturalne w produkcji rolnej i zmiany warunków polityki rolnej powodują, że wielu rolników znacznie intensyfikuje użytkowanie tych terenów lub przekształca je w pola uprawne.

W tym kontekście, zdaniem Autorów, polityka rolna i promocja gospodarcza odgrywają kluczową rolę dla sposobu wykorzystywania użytków zielonych. Zarówno na poziomie UE, jak i poszczególnych państw członkowskich istnieją programy, z pomo-

cą których można finansowo wspierać różne ekstensywne formy wykorzystania. Autorzy twierdzą jednak, że praktyka finansowania nie pozwala w pełni osiągnąć celów tych programów. Mają na to wpływ nie tylko przyjęte instrumenty prawne, ale również ich stosowanie. Obecny system rodzi znaczną niepewność prawną. Autorzy zauważają, że jest ona łagodzona przez reformy WPR. Podkreślają zarazem potrzebę skutecznego promowania praktyk w zakresie wypasania. Kraje powinny wykorzystać dostępne możliwości w ramach drugiego filaru, dopóki pierwszy filar nie zostanie rozwinięty strukturalnie na poziomie UE.

ŁUKASZ MIKOŁAJ SOKOŁOWSKI

PRZEGLĄD PRAWA ROLNEGO

NR 1 (22) – 2018,211-213

DOI: 10.14746/ppr.2018.22.1.15